

Granskning av framtidens äldreomsorg

Rapport

Tjörns kommun

KPMG AB

2023-12-04

Antal sidor 18

Bilagor 2

Tjörns kommun
Granskning av framtidens äldreomsorg

2023-12-04

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	6
2.4	Lagar som styr	6
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Organisation	7
3.2	Styrning och uppföljning	8
3.3	Prognosarbete och planering	13
3.4	Samverkan	15
4	Samlad bedömning och rekommendationer	17
A	Dokumentförteckning	19
B	Jämförande analys utifrån Socialstyrelsens nationella brukarundersökning	20

1 Sammanfattning

KPMG har av Tjörns kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska planering och beredskap för framtidens äldreomsorg. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig planering och beredskap vad gäller demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis säkerställt en ändamålsenlig planering och beredskap vad gäller demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik.

Nämnden har antagit mål och planer för kompetensförsörjning och välfärdsteknik, och kommunen följer den demografiska utvecklingen genom en årlig befolkningsprognos.

Det finns en lokalförsörjningsplan där det framtida behovet av platser på särskilt boende beskrivs. Nämnden prognostiserar ett underskott på platser och ser ett ökande antal ej verkställda beslut om särskilt boende. Det är inte klart när ett nytt boende kan stå färdigt. Vidare konstaterar vi att långsiktig prognos för inflödet till hemtjänst eller det framtida kompetensbehovet saknas.

Det finns etablerade former för samverkan i lokalfrågor mellan socialnämnden och andra nämnder och Tjörns Bostads AB. I granskningen framkommer dock en otydlighet i ansvarsfördelningen vid genomförande av lokalinvesteringsprojekt. Samverkan i dessa frågor lyfts som ett utvecklingsområde vid intervjuer.

Vidare visar resultat från undersökningen "vad tycker äldre om äldreomsorgen 2023" att brukarnas sammantagna nöjdhet med hemtjänsten och särskilt boende i Tjörns kommun har försämrats jämfört med 2022.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning. I det följande redovisas våra bedömningar och rekommendationer kopplat till revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Bedömning: Delvis	Rekommendationer
- Har socialnämnden en ändamålsenlig styrning och uppföljning av demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik inom hemtjänsten och särskilt boende?	Nämnden har mål som berör kompetens och välfärdsteknik samt planer kopplat till dessa som följs upp. Vi konstaterar dock att nämndens personal- och kompetensförsörjningsplan inte innehåller någon prognos över kommande personal- och kompetensbehov. Befolkningsprognoser tas fram årligen. Vidare finns en äldrestrategi som bland annat beskriver demografiska utvecklingen och framtida	- Säkerställa att prognos av framtida personal- och kompetensbehov inom äldreomsorgen tas fram. - Utforma ett systematiskt arbetssätt för vad som ska följas upp till nämnd gällande framtida äldreomsorg som bland annat äldrestrategin.

	strategier. En handlingsplan har upprättats utifrån äldrestrategin. Det framgår inte hur handlingsplanens aktiviteter ska följas upp.	
Revisionsfråga	Bedömning: Delvis	Rekommendationer
- Har socialnämnden ett ändamålsenligt arbete med att prognostisera den demografiska utvecklingen och inflödet till hemtjänsten och särskilt boende? ?	Den demografiska utvecklingen prognostiseras årligen genom en kommunövergripande befolkningsprognos. Av granskningen framkommer dock inte att det finns någon långsiktig prognos av inflödet till hemtjänst, eller någon prognos av det framtida kompetensbehovet.	- Tillse att det finns ett heltäckande arbete med prognoser eller scenarier som tar hänsyn till bland annat framtida krav för hemtjänsten, behov av personal, och förebyggande insatser samt hur dessa ska finansieras på längre sikt än 3 år.
Revisionsfråga	Bedömning: I allt väsentligt	Rekommendationer
- Har socialnämnden ett ändamålsenligt arbete med att prognostisera och planera för behovet av särskilda boenden?	Det finns en kommunövergripande lokalförsörjningsplan där behovet av platser på särskilt boende analyseras utifrån befolkningsprognosen. Baserat på befolkningsprognosen beslutade socialnämnden år 2017 att börja planera för ett nytt särskilt boende för att utöka antalet boendeplatser. Det är i dagsläget oklart när detta boende kan stå färdigt.	- Säkerställa framdrift i investeringsprocessen för att kunna tillhandahålla tillräckligt med boendeplatser. - Överväga en verksamhetsinriktad plan för framtida boendeplatser som bland annat berör omvärldsbevakning och brukarperspektiv.
Revisionsfråga	Bedömning: Delvis	Rekommendationer
- Samverkar socialnämnden med kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Tjörns Bostads AB avseende planering och byggnation av boendeformer för äldre?	Socialnämnden samverkar i olika etablerade forum med kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Tjörns Bostads AB. Av intervjuer framgår att ansvarsfördelningen vid planering och byggnation av nytt särskilt boende inte är tillräckligt tydlig. Samverkan i lokalinvesteringsprojekt lyfts vid intervjuer som ett utvecklingsområde.	- Säkerställa tillräcklig samverkan med berörda nämnder och bolag vid planering av nya särskilda boenden.

2 Bakgrund

KPMG har av Tjörns kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska planering och beredskap för framtidens äldreomsorg. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) kommer andelen personer i åldersgruppen 80+ att öka med cirka 50 procent i Sverige fram till 2031. Det innebär en ökning med cirka 264 000 personer. Jämförelsevis ökade åldersgruppen med cirka 61 000 personer under föregående tioårsperiod. Enligt Kommun- och landstingsdatabasen (KOLADA) beräknas andelen 80+ öka med cirka 66 procent på Tjörn fram till 2031 vilket är högre än snittet i riket. Likaså konstaterar kommunfullmäktige i budget 2023 att "... kommunens ekonomiska hållbarhet är till stor del sammankopplad med kommunens demografiska utveckling."

Kommunrevisionen genomförde 2021–2022 en granskning av kompetensförsörjning inom äldreomsorgen. Granskningen visade bland annat att det fanns behov av att en ny/uppdaterad personal- och kompetensförsörjningsplan arbetades fram enligt plan samt att det på ett mer strukturerat sätt tydliggjordes hur arbetet skulle bedrivas utifrån den. Vidare framkom behov av att följa upp planen, strategier och eventuella målsättningar avseende kompetensförsörjningen.

Att andelen äldre ökar innebär att inflödet till särskilda boenden samt hemtjänsten kommer att öka. Detta innebär även att behovet av personal inom äldreomsorgen kommer öka kraftigt åren framåt om nuvarande arbetssätt inte förändras. Enligt SKR behöver enbart äldreomsorgen, beaktat ökade behov och pensionsavgångar, rekrytera cirka 111 000 anställda fram till 2031. Det kommer inte, beaktat övriga behov på arbetsmarknaden, vara möjligt att rekrytera sådana volymer utan att dränera övriga sektorer på arbetsmarknaden. Kommunerna behöver med andra ord förändra nuvarande arbetssätt för att kunna leverera mer äldreomsorg med mindre bemanning.

SKR har utarbetat nio strategier för att hantera kompetensförsörjningen varav en strategi är att "Utnyttja tekniken smart". Valfärdsteknik kan bidra till att både effektivisera verksamhet och förbättra kvaliteten. Samtidigt bidrar valfärdsteknik till att minska rekryteringsbehovet. Genom att använda valfärdsteknik kan arbetsuppgifter frigöras, automatiseras eller utföras på annat sätt jämfört med idag. En ytterligare framgångsfaktor är det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Enligt SKR kan "...utökade hälsofrämjande och förebyggande insatser ha positiva effekter på hälsan och livskvaliteten, vilket kan leda till att behovet av stöd från socialtjänsten och hälso- och sjukvården hos de äldre minskar...". I utredningar inför den nya socialtjänstlagen framgår att socialtjänsten tydligare ska beakta behovet av tidiga och förebyggande insatser.

Ett ökat inflöde av äldre till äldreomsorgen innebär att kommunerna behöver ha tillförlitliga befolkningsprognoser som bland annat kan ligga till grund för planeringen av särskilda boenden. Nybyggnation av särskilda boenden innebär långa processer och betydande ekonomiska investeringar i en tid då skatteunderlaget minskar. Kommuner

---

¹ I Kolada beräknas en statistisk framskrivning av befolkningsutvecklingen. Kommunen kan själv ha mer detaljerade analyser av befolkningsutvecklingen med andra utfall.

behöver beaktat kunskapen om de demografiska förändringarna ha en kort- och långsiktig planering för byggnationen av särskilda boenden. Planeringen behöver även, för att hantera konstaterade utmaningar, beakta hur välfärdsteknik kan integreras och användas i särskilda boenden samt inom hemtjänsten.

Kommunens revisorer har mot bakgrund av ovan beslutat att genomföra en granskning av planering och beredskap av framtidens äldreomsorg. Aktuella grunder för ansvarsprövning i granskningen är risken för bristande styrning och intern kontroll av både verksamhet och ekonomi.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen har syftat till att bedöma om socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig planering och beredskap vad gäller demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Har socialnämnden en ändamålsenlig styrning och uppföljning av demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik inom hemtjänsten och särskilt boende?
- Har socialnämnden ett ändamålsenligt arbete med att prognostisera den demografiska utvecklingen och inflödet till hemtjänsten och särskilt boende?
- Har socialnämnden ett ändamålsenligt arbete med att prognostisera och planera för behovet av särskilda boenden?
- Samverkar socialnämnden med kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Tjörns Bostads AB avseende planering och byggnation av boendeformer för äldre?

Granskningen avgränsas till att avse demografi, kompetensförsörjning samt välfärdsteknik inom hemtjänsten och särskilt boende. Hemtjänst är ett samlingsbegrepp för den service, omvårdnad och sjukvård som verkställs i det egna hemmet. Insatserna som erbjuds är bland annat personlig omvårdnad, inköp och skötsel av hemmet. Särskilt boende är det gemensamma namnet för boende som anpassats till äldre som har omfattande behov som inte kan tillgodoses med hjälp av insatser i ordinärt boende. Insatsen omfattar ett eget hyreskontrakt med stöd, service och personlig omvårdnad efter den enskildes behov.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Socialtjänstlagen 3 kap. 1–2 §§
- Socialtjänstlagen 5 kap. 5–6 §§
- Tillämplbara interna regelverk, policys och beslut.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier som bland annat lokalförsörjningsplan, internkontrollplan samt handlingsplan för äldrestrategi (se bilaga A för fullständig förteckning).

Inom ramen för granskningen har nedanstående intervjuer genomförts:

- Socialnämndens presidium.
- Förvaltningschef för socialförvaltningen.
- Avdelningschef för vård- och omsorgsavdelningen
- Utvecklingsledare med ansvar för välfärdsteknik och enhetschef för biståndshandläggning
- Utvecklingsledare med lokalsamordnande ansvar

Utöver dokumentstudier och intervjuer har en övergripande analys genomförts utifrån resultaten i enkätundersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2023?". I analysen har Tjörns resultat inom hemtjänst respektive särskilt boende jämförts med liknande kommuner genom databasen Kolada² (se bilaga B för statistik analys).

Samtliga intervjuade har fått möjlighet att faktakontrollera rapporten.

2.4 Lagar som styr

- Kommunallagen 6 kap. 6 § beskriver att nämnderna inom sina områden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnderna ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.
- Socialtjänstlagen 3 kap. 1–2 §§ anger socialnämndens uppgifter avseende exempelvis att främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden samt ansvaret för medverkan i samhällsplaneringen i kommunen.
- Socialtjänstlagen 5 kap. 5–6 §§ beskriver att socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och ska därutöver ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service. Kommunen ska vidare planera sina insatser för äldre genom att exempelvis inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad.

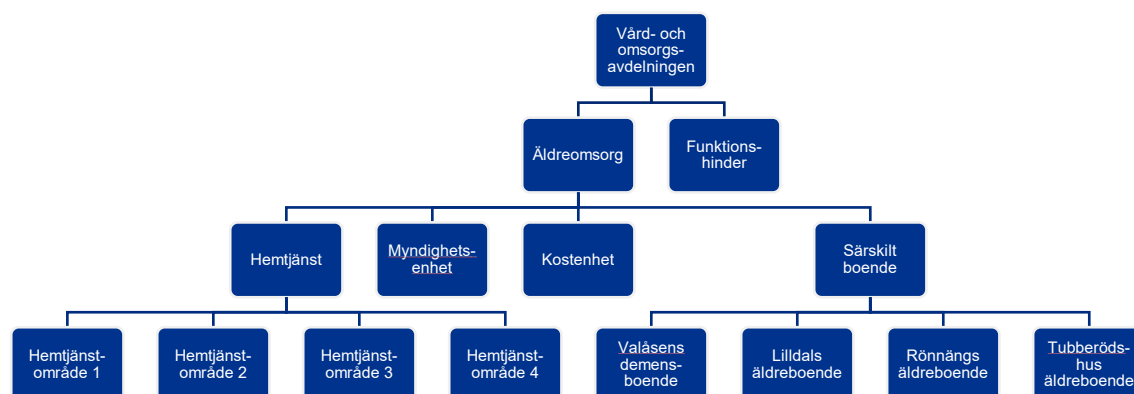
---

² Kolada (kommun- och landstingsdatabasen) är en öppen statistik- och jämförelsetjänst för kommuner och regioner.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organisation

Enligt reglementet för socialnämnden³ ska socialnämnden fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen och ansvara för omsorg av äldre. Socialförvaltningen i Tjörns kommun består av de fyra avdelningarna vård och omsorg, individ- och familjeomsorg, kommunal primärvård samt central administration. Både hemtjänst och särskilt boende är organiserade under socialförvaltningens vård- och omsorgsavdelning. Tjörns kommun tillämpar inte lagen om valfrihetssystem (LOV)⁴.

På vård- och omsorgsavdelningen finns en myndighetsenhet med ansvar för biståndsbedömning och boendesamordning.

Hemtjänsten utgörs av fyra hemtjänstområden som leds av fyra enhetschefer. Hemtjänstområde 1 arbetar endast med hemtagning från sjukhus och med larm. Hemtjänstområde 2 har 204 brukare i och kring Rönnäng och Skärhamn. Hemtjänstområde 3 har 173 brukare på norra och centrala Tjörn. Hemtjänstområde 4 har 77 brukare på Kvarnbackens trygghetsboende och på kommunens mindre öar. Totalt har hemtjänsten 470 brukare med larm och 109 anställda, varav 74 är utbildade undersköterskor.

Förvaltningens särskilda boenden för äldre utgörs av fyra boenden i egen regi som drivs som intraprenader⁵. Valåsens demensboende är det största boendet och leds av två enhetschefer. På Valåsen finns 51 platser och fem korttidsplatser. Resterande tre boenden leds av en enhetschef var. Dessa boenden är Lilldal, med 25 platser, Rönnäng med 16 platser samt Tubberödshus med 18 fasta platser och två

³ Senast reviderat av kommunfullmäktige 2022-10-22

⁴ Reglerar vad som ska gälla när upphandlade myndigheter konkurransutsätter delar av sin verksamhet genom att inrätta ett valfrihetssystem där brukaren får välja bland olika leverantörer.

⁵ Intraprenad är ett sätt att organisera drift i offentlig sektor och syftar till att ge verksamheter större befogenheter att styra över sig själva. Personalen i en intraprenad är fortfarande anställd av kommunen, men har större eget ansvar för resultat och budget.

korttidsplatser. Det finns också ett särskilt boende med 20 fasta platser som drivs av en upphandlad privat utförare samt ett trygghetsboende⁶ i kommunen. På trygghetsboendet arbetar hemtjänstpersonalen från hemtjänstområde 4. Totalt finns 147 platser på särskilt boende, varav 17 korttidsplatser och 51 demensplatser. På Lilldals äldreboende finns dessutom möjlighet till dubbelbeläggning i några större rum. De fyra särskilda boenden som kommunen själv driver har tillsammans 135 anställda, varav 86 är utbildade undersköterskor.

3.2 Styrning och uppföljning

Tjörns kommun använder en målstyrningsmodell som utgår från kommunfullmäktiges långsiktiga vision för kommunen⁷ och ett antal strategiska områden som kommunen satsar särskilt på för att leva upp till visionen. Utifrån visionen och de tre strategiska områdena formulerar kommunfullmäktige varje mandatperiod fyraåriga inriktningsmål. Strategiska mål och inriktningsmål för innevarande mandatperiod framgår av tabellen nedan.

Strategiskt område	Inriktningsmål
Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling.	Vi erbjuder attraktiva boenden och skapar förutsättningar för företagsetablering och expansion
	Vi har en tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur
Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla.	Vi skapar möjligheter för ett gott liv, delaktighet, insyn och medbestämmande
	Vi rustar Tjörns barn och unga för framtiden
Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart.	God ekonomisk hushållning – vi arbetar med kontinuerlig verksamhetsutveckling och innovation för att framtidssäkra vår verksamhet
	Vi är en attraktiv arbetsgivare

Styrelse och nämnder bryter sedan årsvis ned inriktningsmålen till prioriterade mål att arbeta utifrån under budgetåret. Till målen kan indikatorer kopplas. Slutligen väljer förvaltningen aktiviteter som ska genomföras för att uppfylla de mål som styrelse och nämnder beslutat om.

⁶ Boendet är till för den som behöver hemtjänst, men ändå inte har ett så omfattande vård- och omsorgsbehov att en plats på ett särskilt boende är motiverad.

⁷ Visionen är *Tjörn – möjligheternas ö hela året och för hela livet*, antagen av kommunfullmäktige 2015-04-23

3.2.1 Demografi

Kommunfullmäktige beslutade år 2022 om en gemensam äldrestrategi⁸ för kommunen. Strategin sträcker sig över perioden 2022–2030, gäller för samtliga nämnder och styrelser och beskriver kommungemensamma mål och framtida prioriteringar inom äldreområdet. Äldrestrategin beskriver den demografiska utvecklingen med allt fler äldre som en utmaning för kommunen. För att implementera äldrestrategin och möta utmaningen som den demografiska utvecklingen innebär så har socialförvaltningen tagit fram en handlingsplan med aktiviteter som vård- och omsorgsavdelningen och kommunala primärvårdsavdelningen ska fokusera. Dessa aktiviteter är kopplade till fem fokusområden som pekats ut i äldrestrategin. Det framgår inte av handlingsplanen om eller hur socialnämnden ska följa upp de planerade aktiviteterna. Av intervjuer samt socialnämndens protokoll 2023 framgår att förvaltningen redovisar nyckeltal som bland annat icke verkställda beslut, verkställda beslut samt antal biståndsbedömda hemtjänststimmar. Uppföljning av äldre strategins handlingsplaner framgår inte.

Tjörns kommun tar årligen fram en befolkningsprognos med hjälp av konsultbolaget Statisticon⁹. Den senaste befolkningsprognosen sträcker sig från 2023–2036 och förutspår en befolkningstillväxt med cirka 2 200 personer under prognosperioden. Åldersgruppen 80 år och äldre står enligt prognosen för 900 av dessa personer.

I socialnämndens yttrande till budgetprocessen inför 2024 beskrivs den demografiska utvecklingen som en särskild utmaning. Det innebär enligt yttrande bland annat att kommunen behöver bygga nya boenden för äldre i flera former, att kommunen behöver satsa på att vara en attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och att socialnämnden behöver satsa mer på digitalisering och förebyggande arbete. Sådana åtgärder finns i den handlingsplan som tagits fram för att genomföra äldrestrategin. Vid intervju framkommer att socialnämnden är väl medveten om den demografiska utmaning som äldreomsorgen står inför och den specifika demografiska utveckling som prognostiseras i kommunen. I intervjuer lyfts även en årlig kostnadsanalys av äldreomsorgen som förvaltningen gör utifrån jämförelsetal i Kolada. Vi ser dock inte att denna kostnadsanalys utgör någon prognos eller planering, utan att den fungerar som en egen analys av äldreomsorgens resultat jämfört med tillsatta resurser och andra kommuner.

3.2.2 Kompetensförsörjning

Ett av de prioriterade målen i socialnämndens detaljbudget för 2023¹⁰ är:

- Socialförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare.

Målet mäts genom indikatorerna personalomsättning och sjukfrånvaro. I beskrivningen av målet noteras att förvaltningen ska bli en mer attraktiv arbetsgivare genom insatser för att få en lägre personalomsättning och förbättra arbetsmiljön. Vid delåret fram till april 2023 bedömdes målet som delvis uppfyllt. Av delårsrapporten framgår inte hur målluppfyllelsen mätts.

⁸ Äldrestrategi 2022–2030, beslutad av kommunfullmäktige 2022-05-19.

⁹ Statisticon är ett företag som erbjuder tjänster inom statistik och analys.

¹⁰ Antagen av socialnämnden 2023-01-04

Hösten 2022 antog socialnämnden en ny personal- och kompetensförsörjningsplan för perioden 2023–2027¹¹, efter att förvaltningen identifierat att den tidigare planen var i behov av att uppdateras. Planen syftar till att formulera ytterligare mål och ge förutsättningar för ett strukturerat arbete med aktiviteter och uppföljning på kompetensförsörjningsområdet. Dessutom syftar planen till att beskriva nuläge och framtida behov av personal och kompetenser. Till planen hör också en handlingsplan med aktiviteter som följs upp vid hel- och delår och som ska leda till att planens mål uppfylls. Planens mål för personal- och kompetensförsörjning utgår från ARUBA-modellen¹² och pekar ut fler än 30 prioriteringar för att uppfylla målen. Planen pekar också ut tre strategiska fokusområden, dit förvaltningen särskilt ska inrikta sitt kompetensförsörjningsarbete för att nå det övergripande målet om att vara en attraktiv arbetsgivare. Dessa fokusområden är:

- Fortsatt satsning på kompetensutveckling.
- Effektiva team och gemenskap
- Söka och utveckla interkommunala samarbeten

Enligt personal- och kompetensförsörjningsplanens beskrivning av nuläge och framtida behov är det redan i dag svårt att rekrytera tillräckligt med personal och personal med rätt kompetens. Särskilt svårt är det under sommarens semesterperiod. Samtidigt kommer antalet äldre invånare i kommunen att öka och förvaltningen kommer därmed behöva anställa fler än idag. Beskrivningen omfattar både en analys av åldersstrukturen i förvaltningens olika yrkesgrupper och en prognos över kommande pensionsavgångar per yrkesgrupp. Enligt denna når 36 procent av förvaltningens undersköterskor och 21 procent av dess vårdbiträden 65 års ålder inom de närmsta 10 åren. Beskrivningen innehåller också en analys av sysselsättningsgraden i förvaltningens olika yrkesgrupper, utifrån möjligheten att öka personaltillgången genom att öka andelen som arbetar heltid. Personal- och kompetensförsörjningsplanen innehåller ingen prognos över det framtida behovet av olika yrkesgrupper.

I den handlingsplan som socialförvaltningen tagit fram för att komplettera personal- och kompetensförsörjningsplanen pekas 16 aktiviteter ut. Dessa ska genomföras under 2023 eller 2024 och följas upp och rapporteras i kommunens system för styrning och uppföljning vid hel- och delår. I vård- och omsorgsavdelningens verksamhetsplan för 2023 anges vilka av dessa aktiviteter som vård- och omsorgsavdelningen avser att arbeta med under året:

- Erbjuda attraktiva förmåner, löner och arbetsvillkor
- Ta fram en karriärstege
- Öka kunskapen i arbetsgrupperna om effektiva team
- Arbeta strukturerat med avslutningsprocessen

---

¹¹ Personal- och kompetensförsörjningsplan för socialförvaltningen 2023–2027, antagen av socialnämnden 2022-10-26

¹² Attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla

Enligt intervjuer pågår arbetet med att implementera personal- och kompetensförsörjningsplanen och den tillhörande handlingsplanen, samt med att genomföra vård- och omsorgsavdelningens planerade aktiviteter.

Vid intervjuer framkommer att förvaltningen har ett antal konkreta åtgärder och projekt som sammanfaller med handlingsplanens aktiviteter. Det framgår också av intervju att nämnden är väl informerad om dessa. För att erbjuda attraktiva löner har undersköterskor i förvaltningen enligt intervju fått två lönerevisioner under året, i syfte att nå konkurrenskraftiga löner gentemot grannkommunerna. För att säkerställa att kompetensutveckling prioriteras erbjuds samtliga medarbetare på förvaltningen minst fem utbildningsdagar per år. En karriärstege med nya yrkestitlar har tagits fram för äldreomsorgen och används vid nyanställningar sedan juni 2023. Karriärstegen, eller kompetens- och lönestegen som den också benämns, bygger delvis på den karriärvägsmodell som Göteborgsregionens kommunalförbund tagit fram och omfattar rollerna biträde, vårdbiträde, undersköterska, äldrepedagog och specialistundersköterska. Det finns uppdragsbeskrivningar för samtliga roller och syftet är bland annat att möjliggöra en bredare rekrytering i och med att lägre kompetenskrav ställs på vårdbiträdesrollen. Kommunen har genom den så kallade Heltidsresan¹³ ökat antalet heltidsanställda inom omsorgen från en tidigare låg nivå. Enligt Kolada har andelen heltidsanställda månadsavlönade inom äldreomsorg och LSS i Tjörns kommun ökat från 32 procent 2018 till 64 procent 2022, medan genomsnittet för svenska kommuner var 54 procent 2018 och 69 procent 2022. Det innebär att Tjörn har gått från att ha klart lägre andel heltidsanställda inom omsorgen jämfört med andra kommuner, till att ligga strax under snittet.

Vård- och omsorgsavdelningen har en personal- och bemanningsgrupp som arbetar på uppdrag av avdelningens ledningsgrupp och strategiska grupp och som ska säkerställa att avdelningen kan möta personal- och kompetensförsörjningskrav. Gruppen träffas varje vecka för avstämning.

3.2.3 Välfärdsteknik

Ett av de prioriterade målen i socialnämndens detaljbudget för 2023 är:

- Vi använder digitaliseringen för en hållbar utveckling av omsorgstjänster, självservice och för att möta kundförväntan om hög självständighet.

Enligt budgetens beskrivning av målet ska socialförvaltningen utveckla e-tjänster och införa digitala produkter för att öka självbestämmande och service för brukare. Målet mäts genom antal införda e-tjänster och digitala produkter inom socialförvaltningen, där målet är fyra e-tjänster och tre digitala produkter. Vid delåret fram till april 2023 bedömdes målet som delvis uppfyllt.

Socialförvaltningen har en plan för e-hälsa och välfärdsteknik¹⁴ som gäller för åren 2023–2027. Planen är beslutad av förvaltningschef och syftar till att sätta förvaltningens övergripande inriktning för e-hälsa och välfärdsteknik genom

¹³ Heltidsresan är ett långsiktigt projekt där SKR och Kommunal gemensamt arbetar för att heltidsarbete ska bli norm i välfärdens kvinnodominerade verksamheter.

¹⁴ Plan för e-hälsa och välfärdsteknik i socialförvaltningen 2023–2027, senast reviderad 2023-04-27.

vägledande mål och strategiska fokusområden. Planen formulerar sex övergripande mål som innebär att utvecklingen av e-hälsa och välfärdsteknik ska leda till förbättrad:

- Tillgänglighet
- Kvalitet
- Effektivitet
- Kostnadseffektivitet
- Själständighet
- Patientsäkerhet

Dessutom identifierar planen fem strategiska fokusområden för utvecklingsarbete. Till planen för e-hälsa och välfärdsteknik hör en handlingsplan i form av en projektportfölj med aktuella och kommande utvecklingsprojekt på digitaliseringsområdet.

Projektportföljen anger budget, tidplan och status för planerade digitaliseringsprojekt inom socialförvaltningen. Projektportföljen anger dessutom effektmål för vissa projekt. Projekten ska drivas av förvaltningens utvecklingsledare tillsammans med kommunens it-avdelning, it-leverantören SOLTAK¹⁵ och eventuella ytterligare leverantörer.

Dessutom finns en organisation med utsedda digitaliseringsombud i avdelningens verksamheter, som har i uppdrag att identifiera utvecklingsbehov, introducera digitala verktyg och höja den digitala kompetensen bland medarbetare. Alla projekt ska enligt planen följas upp genom nyttoberäkning avseende kundnytta och ekonomiska nytta. Nämnden får uppföljning av arbetet med planen i samband med att det tidigare nämnda digitaliseringsmålet i nämndens budget följs upp vid ordinarie budgetuppföljningar.

Enligt en inventering av implementerad välfärdsteknik vi har tagit del av så har trygghetslarm och nyckelfria läkemedelsskåp implementerats fullt ut i tre av fyra särskilda boenden. Nyckelfria lås har implementerats på tre av fyra boenden. Dörrlarm, GPS-klocka och rörelselarm har till viss del implementerats i tre av fyra boenden. Tubberödshus särskilda boende ingick inte i inventeringen. För hemtjänstverksamheten framgår av inventeringen att trygghetslarm, nyckelfria lås, tillsynskamera, dörrlarm, GPS-klocka och nyckelfria läkemedelsskåp helt eller delvis implementerats. Läkemedelsautomat används enligt inventeringen i enstaka fall.

Av den projektportfölj som tillhör planen för e-hälsa och välfärdsteknik framgår ett antal pågående och planerade projekt. Bland pågående projekt återfinns implementering av läkemedelsautomater och arbete med att möjliggöra utlåning av välfärdsteknik via biblioteket.

3.2.4 Bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden delvis har en ändamålsenlig styrning och uppföljning avseende demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik inom hemtjänsten och särskilt boende.

Vi konstaterar att nämnden har antagit mål som avser både kompetensförsörjning och välfärdsteknik. För kompetensförsörjning har nämnden antagit en plan med aktiviteter

¹⁵ SOLTAK är ett delägt kommunalt bolag som bland annat har i uppdrag att tillhandahålla kommunens It-drift.

och för välfärdsteknik har förvaltningen beslutat om en plan med projekt. Båda planer följs upp till nämnd vid del- och helårsuppföljning.

Vad gäller demografi tas årliga befolkningsprognoser fram för kommunen och socialnämnden känner väl till den demografiska utveckling som kommunen prognostiserar att möta kommande år. Nämnden lyfter också detta i budgetprocessen.

Vi konstaterar dock att nämndens personal- och kompetensförsörjningsplan inte innehåller någon prognos över kommande personal- och kompetensbehov. Vidare konstaterar vi att det inte framgår hur handlingsplanen som upprättats utifrån äldrestrategin ska följas upp.

3.3 Prognosarbete och planering

Enligt kommunens lokalförsörjningsplan för 2024–2028 kommer behovet av omsorg att öka. Lokalförsörjningsplanen innehåller en prognos för behovet av framtida särskilda boendeplatser. Prognosen utgår från befolkningsprognosens beräkning av befolkningstillväxten bland äldre i kommunen satt i relation till rikssnittet för äldres behov av särskilda boendeplatser. I dag har kommunen 138 särskilda boendeplatser. Lokalförsörjningsplanens prognos visar att kommunen från och med år 2025 kommer ha ett växande underskott på platser jämfört med det prognostiserade behovet. Prognosen visar också på ett ökat behov av platser inriktade mot demenssjuka. I lokalförsörjningsplanen listas socialförvaltningens prioriterade lokalbehov, varav 30–60 särskilda boendeplatser fram till 2026 är ett av dessa prioriterade behov. Dock bör det noteras att lokalförsörjningsplanens prognos över platsbehov bara visar ett underskott på 12 platser år 2026, men att behovet ökar med 60 platser till år 2032. Enligt intervjuer är det i dagsläget 20–25 personer i kö till särskilt boende i kommunen, och det är allt fler beslut om särskilt boendeplats som inte kan verkställas inom tre månader och som kommunen då rapporterar till IVO¹⁶. Efter det tredje kvartalet år 2023 var det 19 ej verkställda beslut gällande särskilt boende för äldre att rapportera till IVO.¹⁷ År 2022 var motsvarande siffra fyra ej verkställda beslut för hela året.¹⁸

I investeringsplanen för 2024–2028 planeras för byggnation av ett nytt särskilt boende. Processen inleddes när socialnämnden år 2017 beslutade att påbörja planering av ett nytt äldreboende på nordöstra Tjörn¹⁹. Som underlag till beslutet fanns en analys av det framtida platsbehovet som utgick från befolkningsprognosens beräknade ökning av antalet äldre i kommunen och antalet särskilda boendeplatser i kommunen. Den nya detaljplan²⁰ som tagits fram för att bland annat kunna möjliggöra byggnation av ett särskilt boende på platsen upphävdes av Mark- och miljödomstolen i januari 2022. Mark- och miljööverdomstolen nekade prövningstillstånd för överklagan i juni samma år. Enligt socialnämndens budgetyttrande inför budget 2024 kommer det ta "ett antal år" innan ett nytt boende står färdigt. Vid intervju framkommer att det handlar om ett boende med 30 platser och möjlighet till cirka 30 ytterligare platser, och att nuvarande plan är att det ska stå färdigt år 2028. Fram till dess kommer nämnden enligt intervjuer

¹⁶ Inspektionen för vård och omsorg.

¹⁷ Socialnämnden 2023-10-24.

¹⁸ Socialnämnden 2023-01-24.

¹⁹ Socialnämnden 2017-09-20.

²⁰ Tångeröd 2:18 m.fl.

behöva köpa in platser för att täcka behov. I budgetyttrandet inför budget 2024 bedömer socialnämnden att det kommer finnas behov av tre ytterligare köpta platser under 2024. Det framgår inte hur förvaltningen kommit fram till att det planerade nya boendet ska omfatta just 60 platser. Lokalförsörjningsplanen anger ett behov av 30–60 nya platser fram till 2026, men prognosen över platsbehov visar ett behov av 12 platser. Vid intervjuer uppges att eventuella överskottsplatser kan säljas till närliggande kommuner.

För att hantera situationen med ett ökande behov av äldreomsorg arbetar socialförvaltningen med förebyggande arbete. I förvaltningens verksamhetsplan för 2023 beskrivs att förvaltningen ska arbeta med bland annat senior alert²¹, kostrådgivning och fler mötesplatser för äldre. Hemtjänsten startar upp ett demensteam under 2023, som bland annat syftar till att äldre med demens ska kunna bo hemma längre. Demensteamet består av undersköterskor och kompletteras med en specialistundersköterska inom demens från november 2023. Hemtjänsten arbetar även med modellen Trygg Hemma²², som syftar till att äldre vid hemkomst från sjukhusvistelse ska få en effektiv överlämning till hemtjänst och återfå tidigare funktioner eller vid behov skapa nya strategier.

Behovet av hemtjänst analyseras enligt intervjuer årligen av förvaltningen inför kommande budgetår. Analysen utgår dels från Koladas kostnadsjämförelse, dels från utvecklingen av beslutade och genomförda hemtjänststimmar. Av intervjuer och dokumentation framgår inte att det genomförs någon ytterligare prognos eller analys av hemtjänstbehovet eller av hur hemtjänstverksamheten bör möta kommande behov. Enligt intervjuer ökar den genomsnittliga tiden per vecka som hemtjänstbrukare i kommunen får insatser. Enligt förvaltningen kan detta bero på att kötiden till särskilt boende blir allt längre, att fler väljer att bo hemma längre, omställningen till god och nära vård²³ eller att befolkningen blir äldre.

3.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden delvis har ett ändamålsenligt arbete med att prognostisera den demografiska utvecklingen och inflödet till hemtjänst och särskilt boende. Vidare är vår bedömning att socialnämnden i allt väsentligt har ett ändamålsenligt arbete med att prognostisera och planera för behovet av särskilda boenden.

Den demografiska utvecklingen prognostiseras årligen genom en kommunövergripande befolkningsprognos. Av granskningen framkommer dock inte att det finns någon långsiktig prognos av inflödet till hemtjänst, eller någon prognos av det framtida kompetensbehovet.

Det finns en kommunövergripande lokalförsörjningsplan där behovet av platser på särskilt boende analyseras utifrån befolkningsprognosen. Baserat på befolkningsprognosen beslutade socialnämnden år 2017 att börja planera för ett nytt

²¹ Senior alert är ett nationellt kvalitetsregister och ett verktyg för vårdprevention för äldre.

²² Vi har tagit del av en intern rutin för Trygg Hemma-modellen.

²³ Omställning inom hälso- och sjukvården. Vården ska i högre grad bedrivas utifrån patientens behov och förutsättningar.

särskilt boende för att utöka antalet boendeplatser. Det är i dagsläget oklart när detta boende kan stå färdigt. Socialnämnden står med ett underskott på boendeplatser i dagsläget, vilket framgår av att nämnden har 19 ej verkställda beslut gällande särskilt boende för äldre till och med tredje kvartalet år 2023.

3.4 Samverkan

Enligt intervjuer fattades år 2017 ett beslut om att inleda arbetet med att bygga ett nytt särskilt boende i kommunen. Projektet har fördröjts och planeras i nuläget vara färdigställt år 2028. Av intervjuer framgår en otydlighet avseende vem som har ansvar för framdrift i projektet. Enligt kommunens investeringspolicy²⁴ är det respektive förvaltningschef som har ansvar för förvaltningens investeringsprocess. Det är enligt policyn kommunfullmäktige som beslutar om ramarna för investeringsplan och investeringsbudget, men det är berörd nämnd som ansvarar för att informera fullmäktige om nämndens investeringsbehov och sedan själva fatta beslut som avser det specifika investeringsprojektet, såsom startbeslut. Enligt investeringspolicyn ska dock nämnden "i vissa fall" skicka frågor vidare för beslut till kommunstyrelsen. Policyn specificerar inte vilka dessa fall är. Förvaltningschefens och nämndens ansvar för nämndens investeringar avser enligt investeringspolicyn processens samtliga delar, inklusive budgetering och genomförande.

Socialnämndens samverkar med kommunstyrelsen i lokalfrågor genom den lokalberedningsgrupp som leds av kommunens centralt placerade lokalsamordnare, organiserad under kommunstyrelsen. Gruppen träffas var femte vecka och socialförvaltningen representeras av en utvecklingsledare som arbetar med förvaltningens lokalfrågor. Utöver den centrala lokalsamordnaren finns både Tjörns Bostads AB och samhällsbyggnadsförvaltningen representerade i denna grupp. Det finns även en lokalstyrgrupp, som utgörs av kommunledningsgruppen, där socialförvaltningens förvaltningschef ingår. Lokalstyrgruppen ansvarar för samordning och planering på strategisk nivå, och beslutar om projektbeskrivningar och inledande av förstudier. Lokalberedningsgruppen bereder ärenden till lokalstyrgruppen.

Av intervjuer med förvaltning och nämnd framgår att denna ansvarsfördelning inte är tydlig i praktiken och det pekats ut som ett utvecklingsområde i flera intervjuer. Uppfattningen framkommer i flera intervjuer att socialförvaltningen saknar tillräcklig kompetens för att projektleda och genomföra ett sådant projekt som det nya särskilda boendet innebär. Förvaltningens avsaknad av erfarenhet när det gäller att genomföra den här typen av investeringsprojekt lyfts i flera intervjuer som en utmaning. En konsekvens av detta är enligt intervjuer att det inte står klart när byggnationen av det nya särskilda boendet kan starta. Tjörns Bostads AB har i viss mån varit delaktiga i planeringen av det nya boendet genom att delta vid studieresor och planeringsdialog.

Vidare finns en samverkan genom Rådet för pensionärs- och funktionshinderfrågor som är organisatoriskt knutet till socialnämnden. I Rådet ingår även Tjörns Bostads AB. Rådet ska aktivt följa utvecklingen inom bland annat äldreområdet och samhällsutvecklingen i stort.

---

²⁴ Investeringspolicy i Tjörns kommun, beslutad av kommunfullmäktige 2022-01-27

3.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden delvis samverkar med kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och Tjörns Bostads AB avseende planering och byggnation av boendeformer för äldre.

Det finns etablerade former för samverkan i lokalfrågor mellan nämnda förvaltningar och bolag. Investeringspolicyn är tydlig med att det är förvaltningschefen och nämnden som ansvarar för hela genomförandet av nämndens investeringar. Vi noterar dock att det vid intervjuer framkommer att det finns en otydlighet i ansvarsfördelningen avseende den aktuella typen av investeringsprojekt. Socialförvaltningen uppfattar det som en utmaning att med den kompetens och erfarenhet som förvaltningen besitter i nuläget driva det pågående investeringsprojektet avseende ett särskilt boende för äldre. Förvaltningen uppfattar också utvecklingspotential vad gäller samverkan inom kommunen i den aktuella frågan.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden säkerställt en ändamålsenlig planering och beredskap vad gäller demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden delvis säkerställt en ändamålsenlig planering och beredskap vad gäller demografi, kompetensförsörjning och välfärdsteknik.

Nämnden har antagit mål och planer för kompetensförsörjning och välfärdsteknik, och kommunen följer den demografiska utvecklingen genom en årlig befolkningsprognos.

Det finns en lokalförsörjningsplan där det framtida behovet av platser på särskilt boende beskrivs. Nämnden prognostiserar ett underskott på platser och ser ett ökande antal ej verkställda beslut om särskilt boende. Det är inte klart när ett nytt boende kan stå färdigt. Det finns ingen långsiktig prognos för inflödet till hemtjänst eller det framtida kompetensbehovet.

Det finns etablerade former för samverkan i lokalfrågor mellan socialnämnden och andra nämnder och Tjörns Bostads AB. I granskningen framkommer dock en otydlighet i ansvarsfördelningen vid genomförande av lokalinvesteringsprojekt. Samverkan i dessa frågor lyfts som ett utvecklingsområde vid intervjuer.

Vidare visar resultat från undersökningen "vad tycker äldre om äldreomsorgen 2023" att brukarnas sammantagna nöjdhet med hemtjänsten och särskilt boende i Tjörns kommun har försämrats jämfört med 2022.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att prognos av framtida personal- och kompetensbehov inom äldreomsorgen tas fram.
- Utforma ett systematiskt arbetssätt för vad som ska följas upp till nämnd gällande framtida äldreomsorg som bland annat äldrestrategin.
- Tillse att det finns ett heltäckande arbete med prognoser eller scenarier som tar hänsyn till bland annat framtida krav för hemtjänsten, behov av personal, och förebyggande insatser samt hur dessa ska finansieras på längre sikt än 3 år.
- Säkerställa framdrift i investeringsprocessen för att kunna tillhandahålla tillräckligt med boendeplatser.
- Överväga en verksamhetsinriktad plan för framtida boendeplatser som bland annat berör omvärldsbevakning och brukarperspektiv.
- Säkerställa tillräcklig samverkan med berörda nämnder och bolag vid planering av nya särskilda boenden.

Tjörns kommun
Granskning av framtidens äldreomsorg

2023-12-04

Datum som ovan
KPMG AB

Suzan Bakan
Kommunal revisor

Olle Andersson
Kommunal revisor

Liz Gard
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

A Dokumentförteckning

- Handbok och vägledning för socialsekreterare
- Handlingsplan attraktiv arbetsgivare
- Handlingsplan äldrestrategi
- Internkontrollplan 2023
- Inventering digitala produkter
- Investeringspolicy
- Karriärstege, beskrivning
- Lokalförsörjningsplan 2024–2028
- Organisationsskiss socialförvaltningen
- Personal- och kompetensförsörjningsplan för socialförvaltningen 2023–2027
- Plan för e-hälsa och välfärdsteknik i socialförvaltningen 2023–2027
- Plan för mål och ekonomi 2024
- Projektportfölj digitalisering
- Reglemente för socialnämnden
- Riktlinjer för lokalförsörjning i Tjörns kommun
- Socialförvaltningens årshjul
- Socialnämndens detaljbudget 2023
- Socialnämndens protokoll
- Tjänsteutlåtande med socialnämndens yttrande budget 2024
- Tjänsteutlåtande nytt äldreboende 2017-05-17
- Trygg hemma, beskrivning
- Verksamhetsplan vård och omsorgsavdelningen 2023
- Äldrestrategi 2022–2030

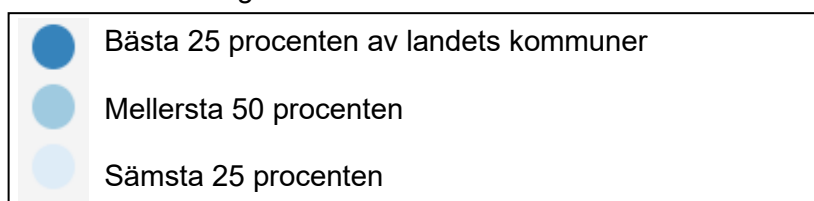
B Jämförande analys utifrån Socialstyrelsens nationella brukarundersökning

Socialstyrelsen har årligen sedan 2013 (med undantag av år 2021) genomfört den nationella enkätundersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?". Enkätundersökningen är en totalundersökning som riktar sig till personer 65 år och äldre som bor i ordinärt boende med stöd av hemtjänst eller som bor på särskilt boende för äldre.

Nedanför presenteras Tjörns kommuns resultat inom hemtjänst respektive särskilt boende. Resultaten har jämförts både utifrån hur kommunens resultat förhåller sig till samtliga kommuner i Sverige samt liknande kommuner²⁵ utifrån Kolada²⁶. De indikatorer som har jämförts är

- helhetssyn
- bemötande
- förtroende för personal
- möjlighet att påverka tider
- personalen utför sina arbetsuppgifter²⁷
- trygghet
- tillräckligt med tid
- besväras av ensamhet
- information om förändringar.

En fullständig sammanställning över alla indikatorer som valts ut återfinns nederst i bilagan. Indikatorerna har valts för att fånga flera aspekter av verksamhetens kvalitet så som brukarna upplever den. Samtliga diagram är hämtade från Kolada. Staplarnas färg i diagrammen indikerar hur kommunens resultat förhåller sig till samtliga kommuner i Sverige:

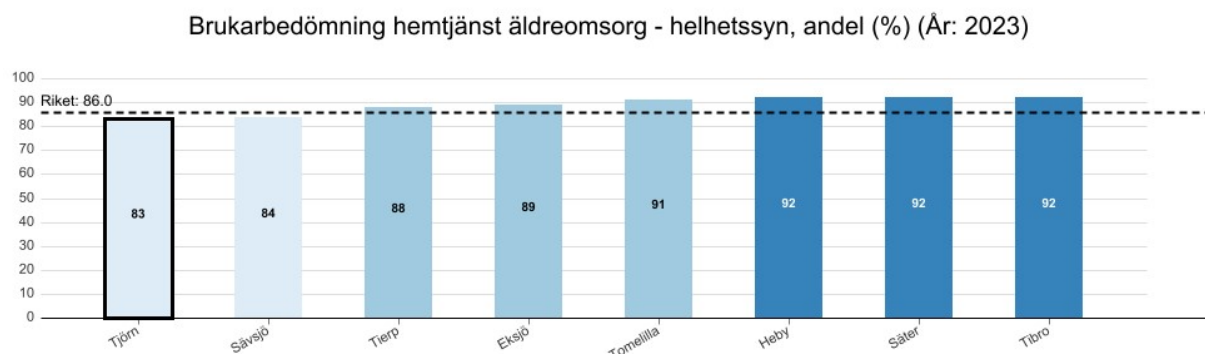
²⁵ Liknande kommuner baseras på Koladas "Liknande kommuner äldreomsorg", en jämförelsegrupp med sju andra kommuner. Kommunerna i jämförelsegruppen liknar Tjörns kommun avseende dels äldreomsorgens referenskostnad i det kommunalekonomiska utjämningsystemets kostnadsutjämnning, dels invånarantal. Kommunerna i jämförelsegruppen är: Eksjö, Heby, Säter, Sävsjö, Tibro, Tierp och Tomelilla.

²⁶ Kommun- och landstingsdatabasen.

²⁷ Endast resultat inom hemtjänst.

B.1 Hemtjänst

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)

Brukarnas sammantagna nöjdhet med hemtjänsten på Tjörn har försämrats med fyra procentenheter mellan åren 2022 och 2023.²⁸ Diagrammet ovan visar att Tjörns kommun är bland de 25 procenten av kommunerna i riket med sämst resultat²⁹ avseende brukarnas helhetssyn på sin hemtjänst. Jämfört med liknande kommuner har Tjörn lägst resultat. Totalt var det 83 procent av de svarande i Tjörns kommun som svarade "Mycket nöjd" eller "Ganska nöjd" på frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?"

Vid jämförelsen av de resterande åtta indikatorerna tillhör Tjörns kommun de 25 procent av landets kommuner med sämst resultat för samtliga av dem. Tjörn ligger även sämst till av de åtta kommunerna i jämförelsegruppen för sex av åtta jämförda indikatorer. För indikatorerna *bemötande* och *besväras ofta av ensamhet* ligger Tjörns kommun näst respektive tredje sämst till i jämförelsegruppen.

Särskilt lågt jämfört med rikssnittet ligger Tjörn i indikatorerna *möjlighet påverka tider* samt *information om förändringar*. Där ligger Tjörn även klart sämre än jämförelsegruppen. Indikatorn *möjlighet påverka tider* redovisar andelen med hemtjänst i ordinärt boende som uppgett att de alltid eller oftast kan påverka vilka tider de får hjälp av hemtjänstpersonalen. För Tjörns kommunen är denna andel 35 procent, medan rikssnittet är 53 procent. Av diagrammet nedan framgår jämförelse med rikssnittet och med de sju kommunerna i jämförelsegruppen.

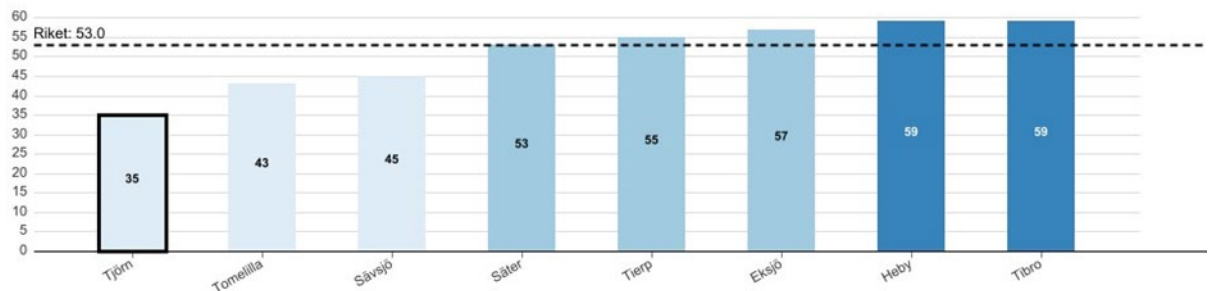
²⁸ Källa: Kolada.

²⁹ Se färgskala.

Tjörns kommun
Granskning av framtidens äldreomsorg

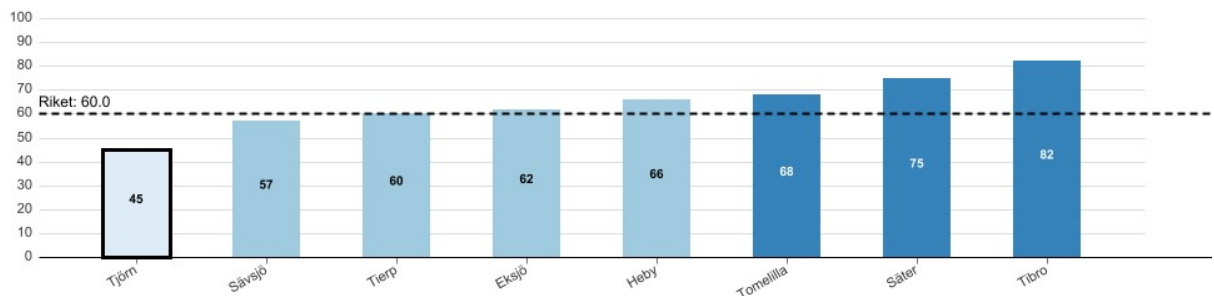
2023-12-04

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - möjlighet påverka tider, andel (%) (År: 2023)

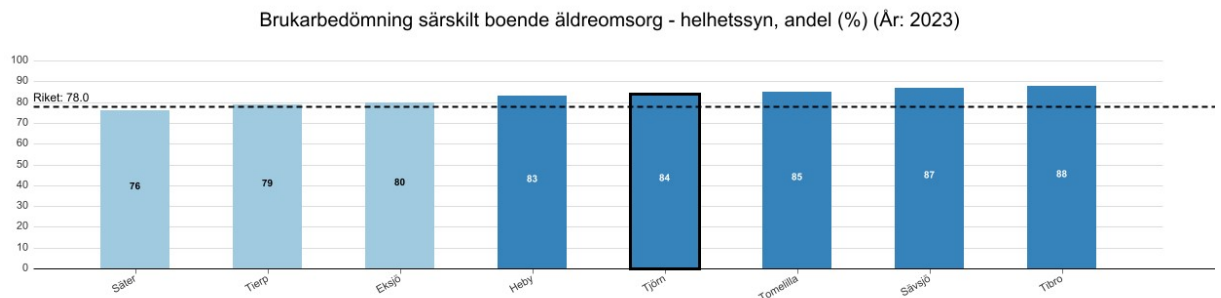
Indikatorn *information om förändringar* redovisar andelen med hemtjänst i ordinärt boende som uppgett "Ja, alltid" eller "oftast" på frågan "Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar?". För Tjörns kommunen är denna andel 45 procent, medan rikssnittet är 60 procent. Av diagrammet nedan framgår jämförelse med rikssnittet och med de sju kommunerna i jämförelsegruppen.

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - information om förändringar, andel (%) (År: 2023)

B.2 Särskilt boende

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%).

Brukarnas sammantagna nöjdhet med särskilt boende på Tjörn har försämrats med två procentenheter mellan åren 2022 och 2023.³⁰ Diagrammet ovan visar att Tjörns kommun är bland de 25 procent av kommunerna i riket med högst resultat avseende brukarnas helhetssyn på sitt särskilda boende. Jämfört med liknande kommuner ligger Tjörn i mitten. Totalt var det 84 procent av de svarande i Tjörns kommun som svarade "Mycket nöjd" eller "Ganska nöjd" på frågan "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?"

Vid jämförelsen av de resterande sju indikatorerna tillhör Tjörns kommun de 25 procenten av landets kommuner med bäst resultat för fyra av dem: *bemötande*, *möjlighet påverka tider*, *trygghet* och *besväras ofta av ensamhet*. För indikatorerna *möjlighet påverka tider* och *besväras ofta av ensamhet* ligger Tjörns kommun bäst till i jämförelsegruppen.

För resterande tre indikatorerna *förtroende för personalen*, *tillräckligt med tid*, och *information om förändringar* tillhör Tjörns kommun de mittersta 50 procenten av landets kommuner med ett resultat nära rikssnittet.

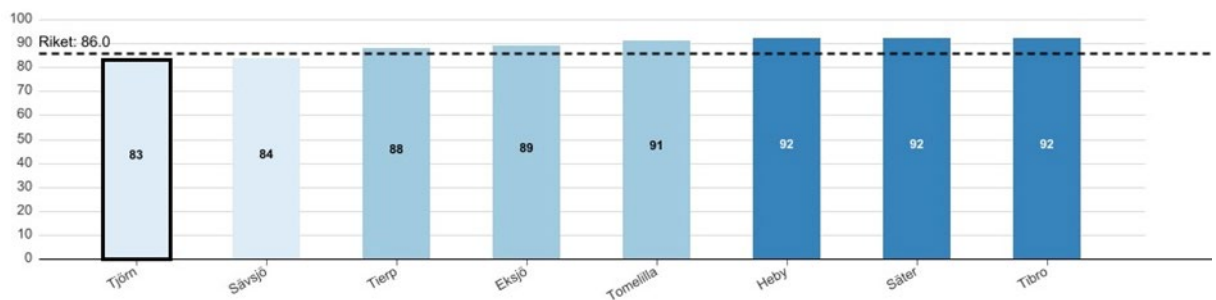
³⁰ Källa: Kolada.

B.3 Samtliga indikatorer, hemtjänst och särskilt boende

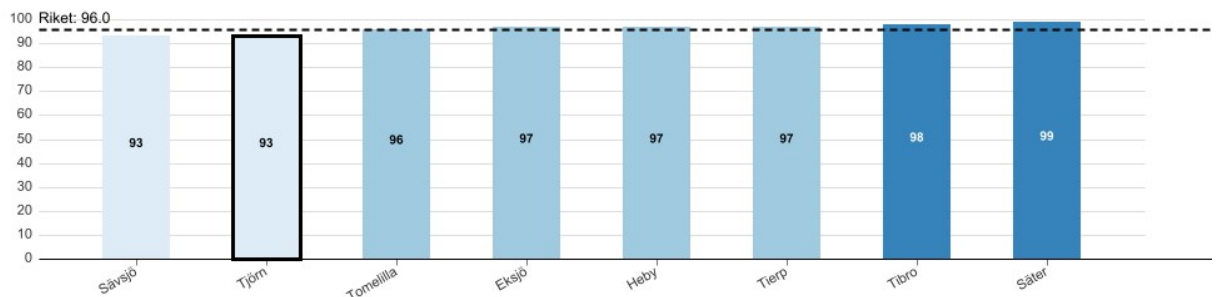
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) (År: 2023)

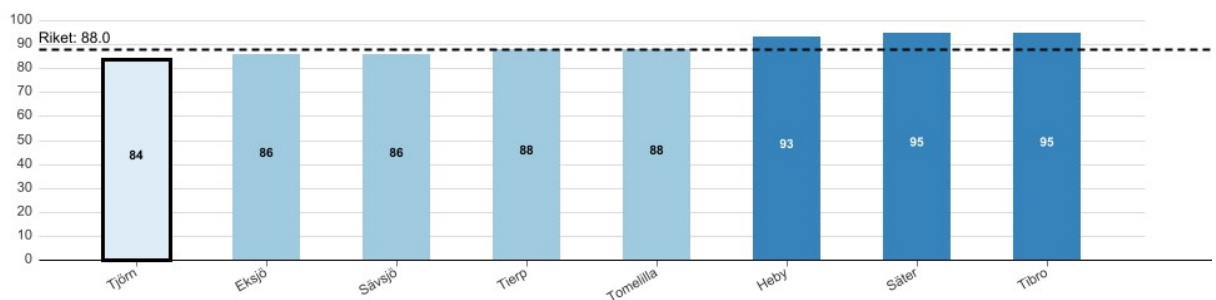
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – bemötande, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - bemötande, andel (%) (År: 2023)

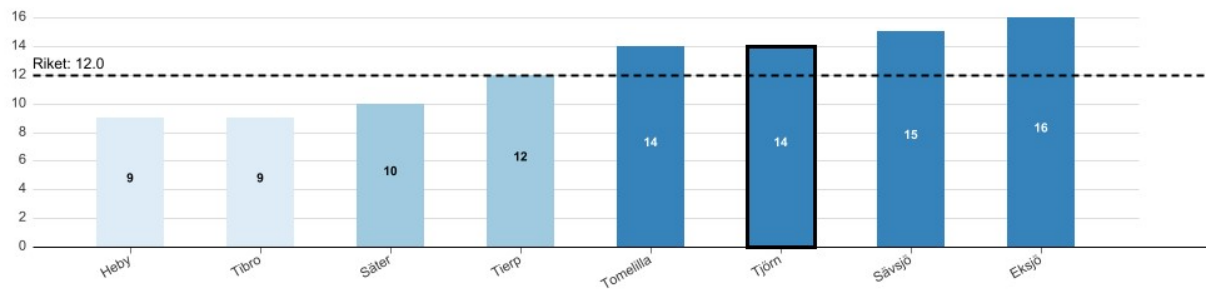
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - förtroende för personalen, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - förtroende för personalen, andel (%) (År: 2023)

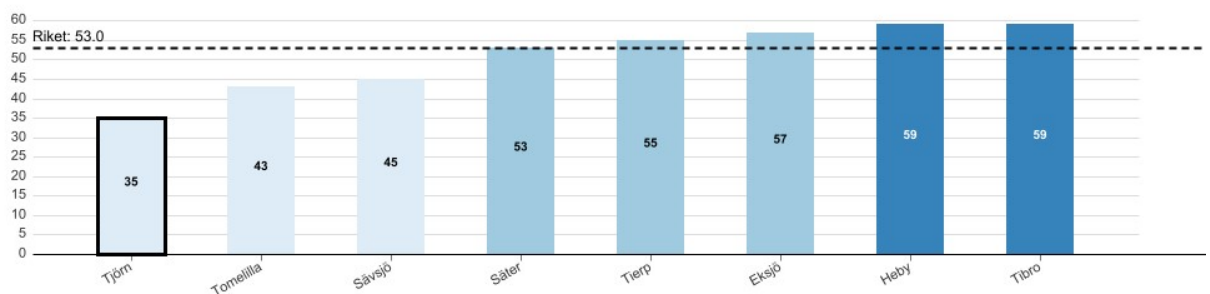
Brukarbedömning hemtjänst - besväras ofta av ensamhet, andel

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%) (År: 2023)

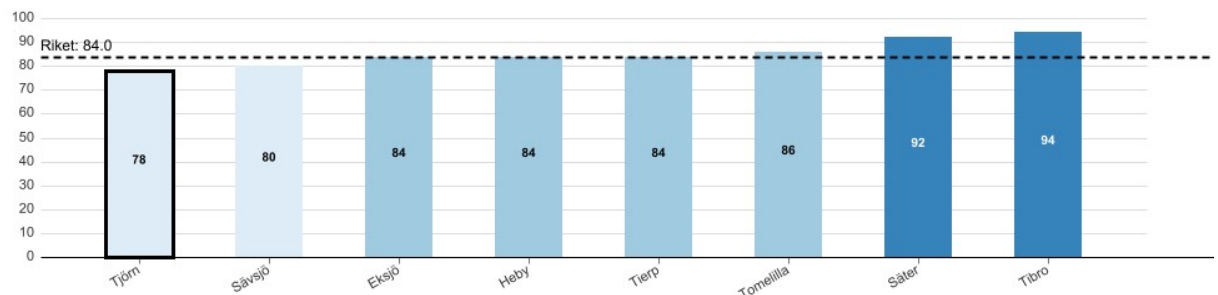
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - möjlighet påverka tider, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - möjlighet påverka tider, andel (%) (År: 2023)

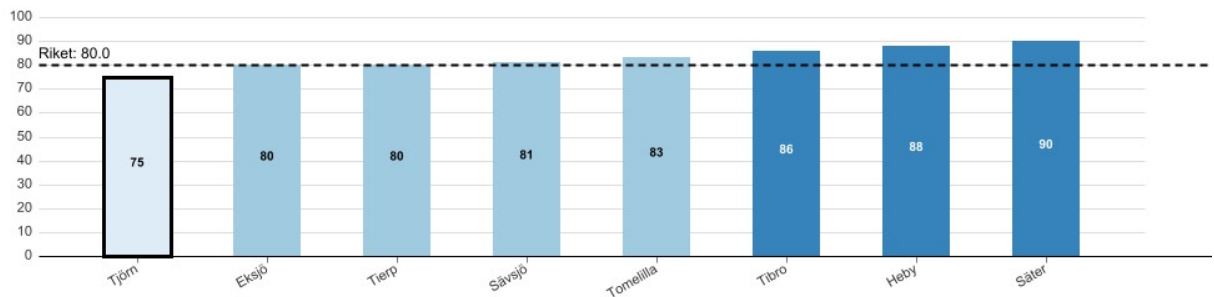
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – personalen utför sina arbetsuppgifter, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - personalen utför sina arbetsuppgifter, andel (%) (År: 2023)

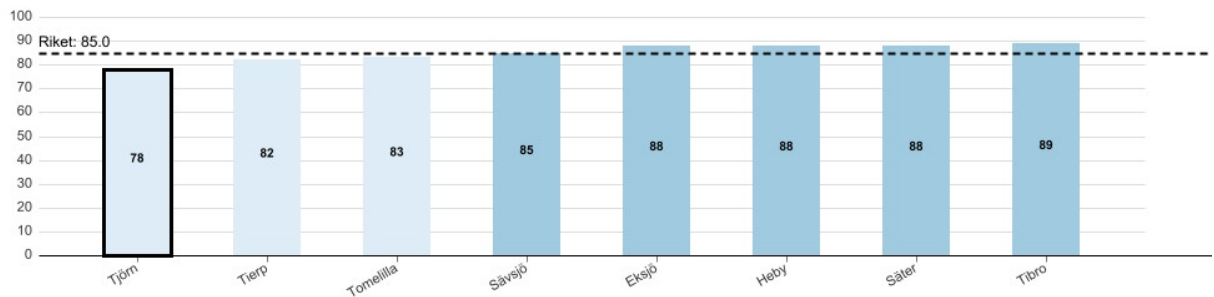
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – tillräckligt med tid, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - tillräckligt med tid, andel (%) (År: 2023)

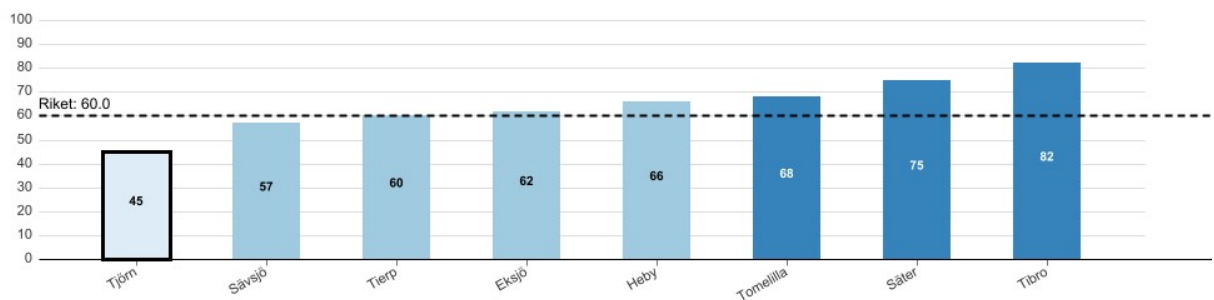
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – trygghet, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - trygghet, andel (%) (År: 2023)

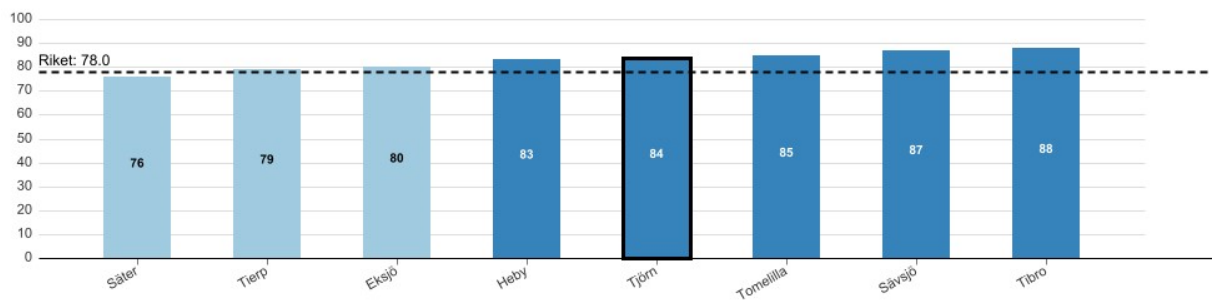
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – information om förändringar, andel (%)

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - information om förändringar, andel (%) (År: 2023)

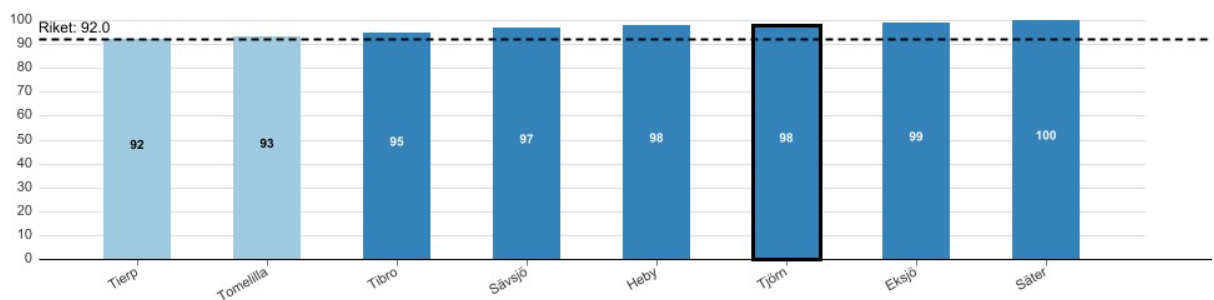
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) (År: 2023)

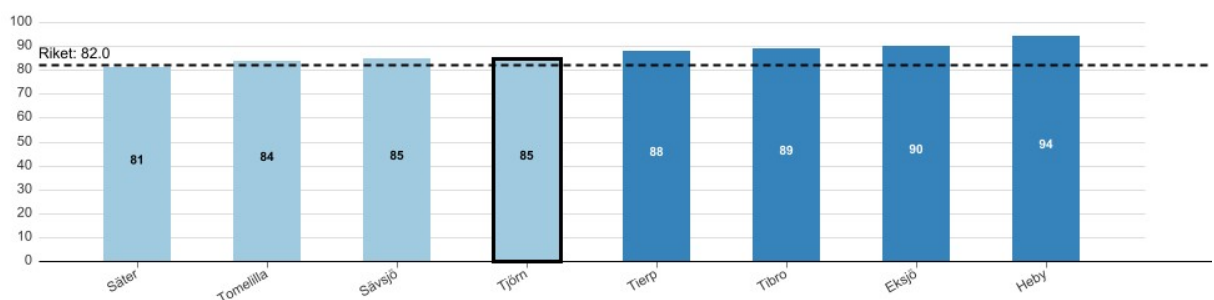
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - bemötande, andel (%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - bemötande, andel (%) (År: 2023)

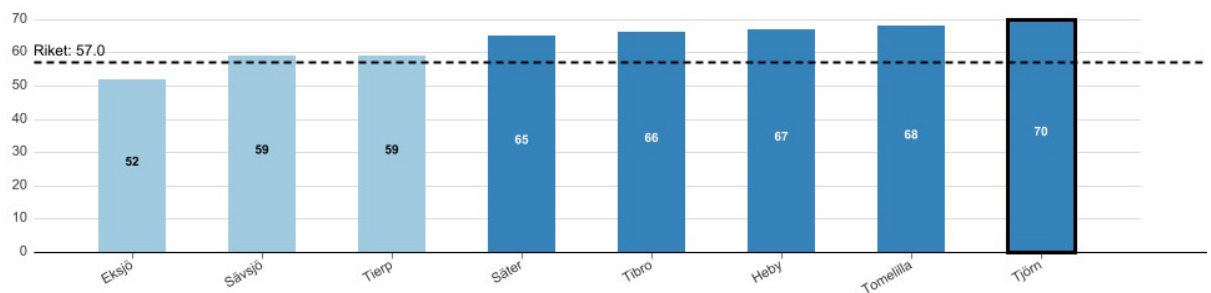
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - förtroende för personalen, andel(%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - förtroende för personalen, andel (%) (År: 2023)

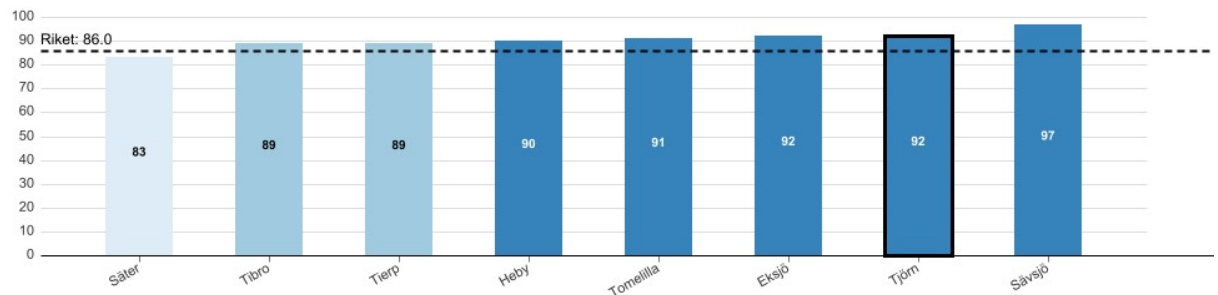
Brukarbedömning särskilt boende – möjlighet påverka tider, andel (%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - möjlighet påverka tider, andel (%) (År: 2023)

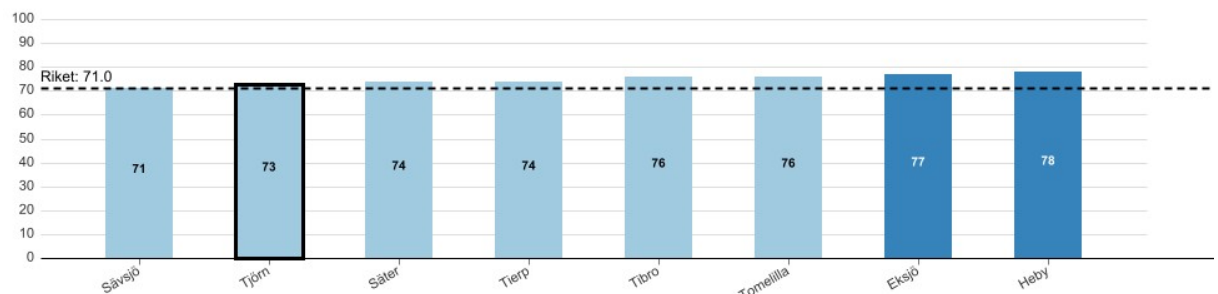
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – trygghet, andel (%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet, andel (%) (År: 2023)

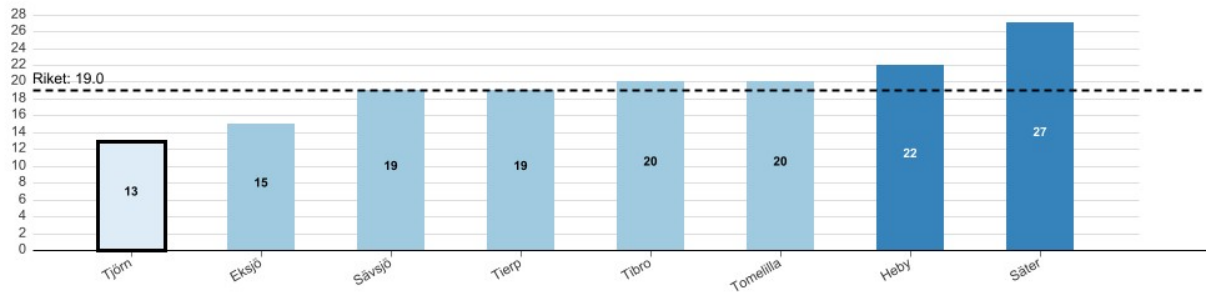
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - tillräckligt med tid, andel (%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - tillräckligt med tid, andel (%) (År: 2023)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%) (År: 2023)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – information om förändringar, andel (%)

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - information om förändringar, andel (%) (År: 2023)

